

بررسی ویژگی های روانشناختی مناسب معلمان دروس هدیه های آسمانی

محمدحسین شکی^۱

محمود کهن جامه ساروکلائی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی ویژگی های روانشناختی مناسب معلمان دروس هدیه های آسمانی انجام شد. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از منظر روش تحقیق توصیفی پیمایشی بود. نمونه آماری شامل معلمان درس هدیه های آسمانی شهرستان قائمشهر است که تعداد آنها ۲۴۰ نفر و براساس فرمول کوکران برابر با ۱۲۱ نفره عنوان نمونه انتخاب شده است. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش به دو صورت کتابخانه ای میدانی است. برای جمع آوری اطلاعات در این پژوهش از یک پرسشنامه استاندارد استفاده شده است. براساس تحلیل صورت گرفته مشخص شد که تمامی متغیرها اثرگذار می باشند و نیز براساس آزمون فریدمن مشخص شد که تعهد و وفاداری به آرمان های ولایت و امامت و شخصیت اسلامی در بالاترین سطح از تعیین معلمان هدیه های آسمانی قرار دارد و در پایین ترین سطح نیز داشتن انتظارات بالا از منظر پاسخ دهنده جای گرفته است؛ رتبه های دوم الی هشتم پابندی به اصول اسلامی، احساس مسئولیت، داشتن روحیه انتقاد پذیری بالا، روحیه انتقاد پذیری بالا، صحبت کردن با دانش آموزان بدون کنایه، عواطف و مهربانی نسبت به دانش آموزان، علاقه مندی بالا قرار گرفته شده اند. بطور کلی می توان اینگونه نتیجه گیری نمود که در معیارهای گزینش معلمان، به موضوع انعطاف در داوطلبان ورود به عرصه آموزگاری با توجه به دشواریهای خاصی که حرفه معلم هدیه های آسمانی دارد توجه ویژه ای مبذول شود.

واژگان کلیدی: ویژگی های روانشناختی، معلمان، هدیه های آسمانی

۱. استادیار گروه مدیریت، واحد قائمشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائمشهر، ایران. (نویسنده مسئول) mh_shakki@yahoo.com

۲. استادیار گروه مدیریت، واحد قائمشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائمشهر، ایران

مقدمه

امروزه آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد اجتماعی که وظیفه تعلیم و تربیت افراد جامعه را برعهده دارد، از سوی آحاد جامعه اعم از مردم، مسئولین و اندیشمندان مورد توجه و تأکید قرار گرفته است و همگی بر این باور هستند که رشد و توسعه یک کشور به پرورش انسانهای آگاه و برخوردار از مسئولیت بستگی دارد، چیزی که در ادبیات توسعه به عنوان توسعه انسانی مطرح است، براین اساس نقش آموزش و پرورش در تربیت انسانهای آگاه و پویا برهیچ صاحب نظرانی پوشیده نیست و همگی بر تأثیر بی بدیل آموزش و پرورش اتفاق نظر دارند. کارن (۲۰۱۸) معتقدند منابع انسانی به ویژه معلم، در فرایند تعلیم و تربیت رکن اصلی و عامل بنیادین محسوب می شود و دستیابی به اهداف نظام آموزش و پرورش بدون وجود معلمانی برخوردار از توانمندیها و شایستگیهای حرفه ای میسر نمی شود. برای آنکه چنین معلمانی در اختیار نظام تعلیم و تربیت کشور باشند، باید فرایند جذب، تربیت و به کارگیری منابع انسانی نظام مند و مبتنی بر اهداف معین و از پیش تعریف شده باشد. فیشر (۲۰۱۰) خصوصیات یک معلم خوب را داشتن هوش و درک بالا می داند به این ترتیب می تواند رفتارهای شاگردان را خوب بفهمد. معلمان در ظاهر انسان های معمولی هستند، اما بزرگترین و خطیرترین کار دنیا به آنها واگذار شده است. اگر باور عمومی براین باشد که بهترین ها، بهترینها را می سازند باید تلاش نمود تا معلمانی مستعد با ویژگیهای روانشناختی ممتاز و انگیزه بالا جذب شوند شاملو، سعید (۱۳۹۲) در رابطه با چگونگی آموزش مفاهیم دینی به کودکان اختلاف نظرهایی وجود دارد. گروهی معتقدند پیش از بلوغ نباید به کودک آموزش دینی داد و گروهی عکس این نظر را معتقدند. از نظر اسلام، به ویژه براساس سیره و رهنمودهای معصومان علیهم السلام، آموزش مفاهیم دینی از هنگام تولد شروع می شود و آموزش در دوره کودکی پایه و اساس در دوره های دیگر است. از طرفی، آموزش صحیح و مؤثر بدون در نظر گرفتن توانایی ذهنی کودک مطلوب نیست و ممکن است کودک را نسبت به یادگیری دلسرد و یا در یادگیری او اختلال ایجاد نماید. از این رو، آموزش مفاهیم دینی به کودکان گرچه امری بسیار مقدس و والا است، اما موفقیت در آن، در گرو آگاهی و شناخت اصول و روش های آموزشی متناسب با آن است. به فرموده امام امیرالمؤمنین علیه السلام هیچ حرکتی نیست مگر این که انسان در به انجام رساندن آن نیاز به شناخت و آگاهی دارد: «ما من حركة إلا و أنت محتاج فيها الى معرفة». بنابراین، آنچه باید بدان توجه داشت و این پژوهش نیز نوعا در پی آن می باشد، این است که درک و برداشت کودک از مفاهیم دینی با بزرگسالان یکسان نیست؛ آنان در حد ظرفیت ذهنی خود مطالب دینی را می فهمند و برآن اساس، جهان بینی خود را می سازند. با توجه به سخن رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله که فرمود: «ما پیامبران موظفیم با هرکس مطابق درک و فهم او صحبت کنیم»، اگر آموزش مفاهیم دینی برای دانش آموزان دوره ابتدایی به گونه ای حساب شده صورت نگیرد، نه تنها از تأثیرات سازنده ای برخوردار نمی گردد، بلکه می تواند پیامدهای زیانباری به دنبال داشته باشد. براساس آنچه که گفته شد مشخص می گردد نقش معلمان درس هدیه های آسمانی برای مدارس و میزان تأثیرگذاری آنها در دانش آموزان چقدر مهم و حساس می باشد. از اینرو برای انتخاب و تعیین معلمین درس هدیه های آسمانی نیازمند ایجاد و ایجاد یک نوع شرایط احراز و رفتارشناسی می باشیم که در پژوهش حاضر به این مهم پرداخته خواهد شد. باتوجه به توضیحات می توان گفت محوریت اصلی پژوهش حاضر پاسخگویی به این سؤال است که ویژگی های روانشناختی مناسب در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر چه می باشد؟

روش

این تحقیق در حوزه تحقیقات کاربردی در گروه تحقیقات توصیفی پیمایشی قرار می گیرد. جامعه آماری این پژوهش عبارت است از معلمان درس هدیه های آسمانی شهرستان قائمشهر که برابر با ۱۷۶ نفر می باشند. نمونه آماری این تحقیق براساس فرمول کوکران برابر با ۱۲۱ نفر محاسبه شده است. روش نمونه گیری بصورت تصادفی ساده استفاده شده است. روش جمع آوری اطلاعات به صورت ترکیبی (کتابخانه ای و میدانی) بوده است که ابزار جمع آوری اطلاعات در روش کتابخانه ای عبارتند از: مقاله ها و تحقیقات مرتبط با استفاده از فیش برداری، از سایت های اینترنتی مرتبط نیز به عنوان منابع اطلاعاتی استفاده شده است. در روش میدانی ابزارهای این پژوهش یک پرسشنامه استاندارد که به سنجش ویژگی های روان شناختی معلمان می پردازد به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمون فرضیات تحقیق از روش های موجود در آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردیده است. ابتدا داده هایی که از پرسشنامه ها جمع آوری شده، در جدول آماری خلاصه گردیده و سپس برخی از شاخص های گرایش به مرکز و پراکندگی محاسبه شده اند، پس از توصیف مشخصه نمونه مورد بررسی و طبقه بندی و خلاصه نمودن داده های مربوطه - آماره های نمونه محاسبه و سپس اقدام به برآورد پارامترهای جامعه مورد بررسی گردیده است. از آمار توصیفی جهت توصیف سوالات پرسشنامه و متغیرهای تحقیق استفاده شده است. در این پژوهش با توجه به متغیرهای پژوهش برای تجزیه و تحلیل - نظرات پاسخ دهندگان از آزمون کرونباخ جهت تعیین پایایی پرسشنامه، آزمون نرمالیت جهت تعیین نرمال بودن توزیع متغیرها و آزمون T جهت سنجش میزان اثرگذاری متغیرها استفاده شده است. کلیه جداول و نمودارهای توصیفی و همچنین آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از نرم افزار SPSS بدست آمده است.

یافته ها

سوال اول: ویژگی های روانشناختی مناسب در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر چه می باشد؟

جدول ۱: خروجی آزمون T متغیرهای تاثیرگذار بر تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس

	T	درجه آزادی	معیار تصمیم	با ۹۵٪ اطمینان	
				اختلاف میانگین	کمترین بیشترین
درک کردن	۲۰.۵۸۹	۱۲۰	۰.۰۰۰	۱.۳۲۴۳۸	۱.۱۹۷۰ - ۱.۴۵۱۷
علاقه مندی	۹.۱۵۰	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۷۰۵۲۳	۰.۵۵۲۶ - ۰.۸۵۷۸
احساس مسئولیت	۹.۶۸۳	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۷۷۹۶۱	۰.۶۰۲۰۲ - ۰.۹۳۹۰
صحبت کردن با دانش آموزان بدون کنایه	۵.۱۶۰	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۴۲۱۴۹	۰.۲۵۹۸ - ۰.۵۸۳۲
داشتن روحیه انتقاد پذیری بالا	۹.۴۱۰	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۶۰۳۳۱	۰.۴۷۶۴ - ۰.۷۳۰۲
انتظارات بالا	۵.۳۹۶	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۳۹۱۱۸	۰.۲۴۷۶ - ۰.۵۳۴۷
پایبندی به اصول اسلامی	۱۳.۷۰۲	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۸۷۴۳۸	۰.۷۴۸۰ - ۱.۰۰۰۷
تعهد به آرمان های امامت و ولایت و شخصیت اسلامی	۱۱.۷۶۸	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۹۲۵۶۲	۰.۷۶۹۹ - ۱.۰۸۱۴
عواطف و مهربانی نسبت به دانش آموزان	۷.۴۷۰	۱۲۰	۰.۰۰۰	۰.۵۵۷۸۵	۰.۴۱۰۰ - ۰.۷۰۵۷

باتوجه به جدول ۱، مقدار معیار تصمیم کمتر از ۰.۰۵ می باشد که برابر با ۰.۰۰۰ می باشد و نیز باتوجه به آماره T که فراتر از میزان بحرانی ۱.۹۶ می باشد، می توان بیان نمود که درک کردن، علاقه مندی، احساس مسئولیت، صحبت کردن، روحیه انتقاد پذیری، انتظارات، پایبندی، پایبندی، تعهد به آرمان های امامت و ولایت و شخصیت اسلامی و عواطف و احساسات از ویژگی های موثر در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر مومی باشد.

جدول ۲: آزمون فریدمن اولویت بندی ویژگی های روانشناختی مناسب در تعیین معلمان هدیه های آسمانی

جایگاه رتبه ای	رتبه بر حسب میانگین	متغیرها
۳	۴۰۹	احساس مسئولیت
۹	۲۶۷	داشتن انتظارات بالا
۵	۳۴۴	روحیه انتقاد پذیری بالا
۶	۲۶۸	صحبت کردن با دانش آموزان بدون کنایه
۲	۴۱۱	پایبندی به اصول اسلامی
۱	۴۲۴	تعهد به آرمان های امامت و ولایت و شخصیت اسلامی
۷	۳۳۳	عواطف و مهربانی نسبت به دانش آموزان
۴	۳۳۵	درک
۸	۳۰۱	علاقه مندی

بر اساس تحلیل صورت گرفته و جدول ۲ مشخص شد که تعهد و وفاداری به آرمان های ولایت و امامت و شخصیت اسلامی در بالاترین سطح از تعیین معلمان هدیه های آسمانی قرار دارد و در پایین ترین سطح نیز داشتن انتظارات بالا از منظر پاسخ دهنده جای گرفته است. دیگر رتبه ها (دوم الی نهم) به شرح ذیل می باشد: رتبه دوم پایبندی به اصول اسلامی، رتبه سوم احساس مسئولیت، رتبه چهارم داشتن روحیه انتقاد پذیری بالا، رتبه پنجم روحیه انتقاد پذیری بالا، رتبه ششم صحبت کردن با دانش آموزان بدون کنایه، رتبه هفتم عواطف و مهربانی نسبت به دانش آموزان، رتبه هشتم علاقه مندی، رتبه نهم داشتن انتظارات بالا

بحث و نتیجه گیری

معلم نقش اساسی در فرایند یاددهی یادگیری بر عهده دارد. مهارت های روان شناختی و حرفه ای معلم، اساسی ترین و مهم ترین نقش را در عملکرد تحصیلی دانش آموزان و عملکرد حرفه ای خودشان رقم می زند. اگر آموزگار و معلمین هدیه های آسمانی از ویژگی الگودهی خوبی برخوردار باشد، می تواند تاثیرات عمیقی در عملکرد تحصیلی، اخلاقی و روانی و الگوهای اسلامی دانش آموزان باقی بگذارد. معلم نباید تمام تلاش خود را صرف کسب بهترین نمره برای دانش آموز نماید، بلکه باید بکوشد تا با شناخت روحیات آنان به شناسایی و شکوفایی استعداد هریک بپردازد و با ارائه الگوی مناسب رفتاری از آنها انسان هایی خلاق، سلامت، فکور و باشخصیت سازد. این موضوع به ویژگی های روان شناختی معلمان بستگی دارد. سه زمینه اصلی ویژگی های شناختی، عاطفی و شخصیتی به عنوان ویژگی های روان شناختی در افراد شناخته می شود. زمینه شناختی از مقوله های برخورداری از قدرت تحلیل، داشتن درایت، خلاقیت و نوآوری، دانش تعلیم و تربیتی، تفکر انتقادی، بهره مندی از هوش بالا و برخورداری از حافظه بالا تشکیل شده است. به عبارت دیگر منظور از صلاحیت های شناختی، مجموعه آگاهی ها، بینش ها و مهارت های ذهنی است که معلم، بالاخص معلمان هدیه های آسمانی را در شناخت و تحلیل مسائل روانی و موضوع های مرتبط با آن توانا می سازد. زمینه عاطفی شامل مقوله های خوش رویی و خوش خلقی، عشق و علاقه به حرفه معلمی، ثبات عاطفی، تواضع و فروتنی و رعایت انصاف در ارتباط با شاگردان و زمینه شخصیتی از مقوله های صداقت در گفتار و عمل، مسئولیت پذیری، سعه صدر، آراستگی، مدیریت کلاس، وارسنگی و اخلاص، تعامل اجتماعی بالا، مثبت اندیشی، عزت نفس و روحیه نقدپذیری تشکیل شده است. به بیان دیگر صلاحیت های عاطفی، مجموعه علایق و گرایش های معلم نسبت به مسائل و موضوع های مرتبط با آرمان های جامعه است. معلمان فکور از توانایی حل مسئله، خودتنظیمی، خلاقیت و از قدرت تفکر انتقادی برخوردارند. امروزه جامعه به معلمان خلاق نیاز دارد، معلمانی که فکر و خرد را حاکم بر اعمال و افکار خویش قرار می دهند و مشکلات را به صورت ابتکاری از سر راه خود برمیدارند. دانش آموزان را به داشتن ایده های تازه و نو تشویق نماید؛ ایده هایی که کم و بیش برای خود آنها تازه باشد. معلم به جای بیان مطالب درسی یا ذکر حقایق علمی و موارد نکته ای اسلامی، باید دانش آموزان را به طرح مسائل و شناخت آن ترغیب کند. معلم باید به دانش آموزان اجازه دهد تا مسائل، نظرات و ایده های خود را اعلام کنند و این ایده ها را روی تخته کلاس

درس نوشته و بیان دارند. باتوجه به نتایج بدست آمده از سؤال اصلی می توان بیان نمود که تربیت دینی افراد جامعه به ویژه نسل جدید آن از جمله ضرورت های است که همواره در جوامع اسلامی احساس می شود. البته عوامل زیادی مانند خانواده، رسانه های جمعی، هیئت های مذهبی، حسینیه ها و مساجد، همسالان و... در این راستا نقش دارند. در این میان می توان گفت آموزش و پرورش (مدرسه)، به لحاظ موقعیت خاص آموزشی مهمترین نقش را دارد که با انتخاب معلمان شایسته، محتوای درسی مناسب، ایجاد فضاهای آموزشی مناسب و تعامل انسانی و اسلامی مدیران، معلمان و همه دست اندر کاران تعلیم و تربیت، با فراگیران، زمینه تربیت دینی آنان فراهم می کند. «وظیفه مدرسه تنها تلفیق و انتقال معلومات و آموزش نیست، بلکه وظیفه اصلی آن تربیت و پرورش کودکان است. فعالیت های فرهنگی در محیط مدرسه می تواند نقش مهمی را در ایجاد تربیت اخلاقی ایفا کند. برنامه های فرهنگی از قبیل ایجاد کتابخانه، برنامه های تفریحی، سخنرانی ها و ارتباط با مراکز فرهنگی و مذهبی و پر کردن اوقات فراغت دانش آموزان برنامه های اعتقادی و دینی و اخلاقی، در پرورش اخلاقی کودکان نقش اساسی دارند». پیشنهاد می گردد که مدارس از زاویه نگاه اخلاقی به خود و مسئولیت خود بنگرند تا به خوبی در یابند چگونه هر چه در مدرسه اتفاق می افتد ارزش ها و خلق و خوی دانش آموزان را تحت تاثیر قرار می دهد. تمام امکانات و استعداد مدرسه در این صورت می تواند به عنوان ابزاری در خدمت جریان سیرت آموزی باشند. مدرسه و خانواده برخلاف تصورات ناشی از نگاه لیبرالی دمکراسی ویا سایر نگاه های و تعهد ناپذیر، خاستگاه و کانون تربیت دانش آموزان و فرزندان و بهترین مکان برای آموزش و فراگیری ارزش ها به شمار می رود. نتایج بدست آمده نشان می دهد که درک کردن احساسات و نیازهای دانش آموزان در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات نظریه صمصامی (۱۳۹۵) و ساکی (۱۳۸۹) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که برای درک مناسب نیازها و خواسته های دانش آموزان در کلاس درس، زمانی را به مناظره و مشاوره اختصاص داده شود که دانش آموزان نیازها و خواسته های خود را بیان دارند تا بتوان بطور مناسب آنها را بررسی نمود و راه کار مناسبی ارائه داد. همچنین عطف و مهربانی و علاقه مندی به دانش آموزان در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات سالکی (۱۳۸۹)، ارشادی خواه (۱۳۹۲) و شکری و همکاران (۱۳۹۶) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که برای نتیجه تحقیقات سالکی (۱۳۸۹) به درس هدیه های آسمان علاقه پیدا نمایند، معلمان علاوه بر مطالب درسی به نکات کلیدی و داستان های مناسب قرآنی بپردازند و بتوانند دانش آموزان را نسبت به این درس ترغیب نمایند. نتایج نشان داد احساس مسئولیت نسبت به دانش آموزان در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات ندیمی (۱۳۹۷) و شاهوران و همکاران (۱۳۹۸) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که برای اینکه بتوان دانش آموزان حس مناسبی نسبت به معلم و درس هدیه های آسمانی پیدا نماید، رکن احترام در کلاس درس و حین مکالمه رعایت شود که احساس برانگیختگی در افراد و بلوغ فکری و شخصیتی را ایجاد می نماید. احترام گذاشتن به دانش آموزان نیز در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است؛ این نتیجه با نتیجه تحقیقات نظریه صمصامی (۱۳۹۵) و ساکی (۱۳۸۹) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که معلمان هدیه های آسمان از دانش آموزان انتظارات بالایی نداشته باشند چرا که برخی موارد و مسائل برای آنها گنگ و پیچیده است و اصولاً پیگیر آن نمی شوند لذا معلمان سعی نمایند با شناخت آنها به رفع این پیچیدگی و گنگ بودن مسائل بپردازند. داشتن روحیه انتقاد پذیری و انعطاف پذیری یکی دیگر از متغیرهای تاثیرگذار در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر می باشد این نتیجه با نتیجه تحقیقات سالکی (۱۳۸۹)، ارشادی خواه (۱۳۹۲) و شکری و همکاران (۱۳۹۶) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که معلمان با مهربانی با دانش آموزان رفتار نمایند چرا که این امر می تواند تصویر یک معلم دلسوز و مهربان را در ذهن دانش آموز تداعی نماید. همچنین داشتن انتظارات بالا از دانش آموزان در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات نظریه صمصامی (۱۳۹۵) و ساکی (۱۳۸۹) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که چالش هایی در مورد آرمان ها متناسب با بازه

سنی افراد ایجاد شود که دانش آموزان ترغیب شوند بدنبال رفع این چالش ها تحقیقات علمی خارج از درس نیز انجام دهند. عواطف و احساسات نیز در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات ندیمی و بروج (۱۳۹۷) و شاهوران وهمکاران (۱۳۹۸) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد تمام امکانات و استعداد مدرسه در این صورت می تواند به عنوان ابزاری در خدمت جریان سیرت آموزی باشند. پایبندی به اصول اسلامی در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات ساکی (۱۳۸۹)، ارشادی خواه (۱۳۹۲) و شکری و همکاران (۱۳۹۶) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد مدرسه و خانواده برخلاف تصورات ناشی از نگاه لیبرالی دمکراسی ویا سایر نگاه های و تعهد ناپذیر، خاستگاه و کانون تربیت دانش آموزان و فرزندان و بهترین مکان برای آموزش و فراگیری ارزش ها به شمار می رود. نتایج بدست آمده نشان می دهد که تعهد و وفاداری به آرمان های ولایت و امامت و شخصیت اسلامی در تعیین معلمان هدیه های آسمانی سوم ابتدایی مدارس پسرانه قائمشهر موثر است این نتیجه با نتیجه تحقیقات نظریور صمصامی (۱۳۹۵) و ساکی (۱۳۸۹) همسو می باشد لذا پیشنهاد می گردد که آرمان های ولایت و امامت بصورت نامحسوس در مطالب درسی ارائه شود که به صورت یک هنجار در ذهن دانش آموزان نقش ببندد.

منابع

- ارشادی خواه، محمد. (۱۳۹۲). بررسی رابطه سنخ شخصیتی (درونگرا و برونگرا) با رضایت شغلی معلمان مقطع ابتدایی شهرستان سبزوار، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد، رودهن.
- جن فیست، گریگوری جی فیست. (۱۳۹۴). نظریه های شخصیت، مترجم یحیی سید محمدی، تهران: نشر روان.
- رایکمن، ریچارد. (۱۳۹۷). نظریه های شخصیت، ویراست نهم، ترجمه مهرداد فیروزبخت، تهران: نشر ارسباران.
- ساکی، رضا. (۱۳۸۹). عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دبیرستانهای شهر، تعلیم و تربیت (آموزش و پرورش)، ۱۰(۱)، ۵۷-۸۳.
- شاملو، سعید. (۱۳۹۲). مکتب ها و نظریه ها در روانشناسی شخصیت، ویرایش دوم، تهران: انتشارات رشد.
- شاهوران، احمد وهمکاران. (۱۳۹۸). بررسی رابطه ویژگی های ارتباط اثربخش معلم- دانش آموزان با یادگیری ریاضی، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمسار، سال سوم، ش ۳، صص ۵۱-۶۷.
- شکری، امید، کدیور، پروین، فرزاد، ولی اله، سنگری، علی اکبر، زین آبادی، حسن رضا، غنایی، زیبا، و نقش، زهرا. (۱۳۸۶). نقش عوامل شخصیت، رویکردهای یادگیری و سبک های تفکر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان. مجله روانشناسی، ۱۱(۴) (پیاپی ۴۴)، ۴۴۷-۴۷۰.
- لانیون، سونار، دی گود، شیتاین. (۱۳۹۸). ارزیابی شخصیت، ترجمه سیامک نقشبندی، حمیدرضا حسین شاهی، علی قربانی، الهام ارجمند، تهران: نشر روان.
- ندیمی، محمد تقی، بروج، محمد حسین. (۱۳۹۷). آموزش و پرورش ابتدایی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه سه مقطع، چاپ هشتم، تهران: انتشارات مهرداد.
- نظریور صمصامی، پروانه. (۱۳۹۵). رابطه ویژگیهای شخصیتی معلمان با رضایت شغلی آنان در مقطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی، متوسطه در شهرستان مسجد سلیمان، دانش و پژوهش در علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان (اصفهان)، ش ۱۰ و ۱۱، صص ۱۴۶-۱۲۱.

Fisher, D. & Fraser, B. (2010). Relationships between Teacher-Student Interpersonal Behaviour and Teacher Personality. *School Psychology International*, Vol. 19, No. 2, 99-119.

Diseth A (2013). Personality and approaches to learning as predictors of academic achievement European Journal of personality 17 . 143 -155.

Van Petegem, Karen.(2018). The Influence of Student Characteristics and Interpersonal Teacher Behaviour in the Classroom on Student's Wellbeing. Social Indicators Research, v85 n2 p279-291.